

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Տիեռաս դե Արմենիա» Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	10
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC

Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) և նրա դուստր ընկերությունների (միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախմբված ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքների ու համախմբված դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

*Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց
պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար*

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Խմբի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

*Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական
հաշվետվությունների աուդիտի համար*

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր

նախագծելու, այլ ոչ թե Խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Խմբին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործառնությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք Խմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Նարինե Աճեմյան, FCCA

Առաջադրանքի պատասխանատու

14 հունիսի 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
<i>Ակտիվներ</i>			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	10,420,478	10,763,197
Կենսաբանական ակտիվներ	5	1,895,143	1,901,444
Ոչ նյութական ակտիվներ	6	71,360	82,168
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	7	7,954,281	-
Ոչ ընթացիկ հարկային ակտիվներ		-	12,476
		20,341,262	12,759,285
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	8	2,106,870	1,719,007
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	764,202	930,722
Բանկային ավանդներ		80,158	294,168
Մնացորդներ բանկերում		296,862	166,952
		3,248,092	3,110,849
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		-	24,383,952
Ընդամենը ակտիվներ		23,589,354	40,254,086

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն (շարունակություն)

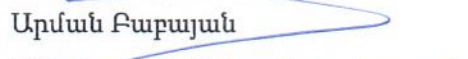
Հազար դրամ

		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ	10		
Բաժնետիրական կապիտալ		33,537,403	47,783,702
Կուտակված վնաս		(10,798,831)	(16,412,851)
		<u>22,738,572</u>	<u>31,370,851</u>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Բանկային վարկեր	11	-	685,002
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	20,810	-
		<u>20,810</u>	<u>685,002</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված ակտիվների հետ կապված պարտավորություններ		-	7,605,174
Բանկային վարկերի կարճաժամկետ մաս	11	673,771	437,024
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	156,201	156,035
		<u>829,972</u>	<u>8,198,233</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>23,589,354</u>	<u>40,254,086</u>

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. հունիսի 14-ին:

Մարսելո Վենդե
Տնօրեն

Արման Բաբայան
Ֆինանսական և հաշվապահության
բաժինների ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
<i>Շարունակվող գործառնություններ</i>			
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	13	2,254,071	2,298,332
Վաճառքի ինքնարժեք	14	(1,296,464)	(2,225,109)
Համախառն շահույթ		957,607	73,223
Այլ եկամուտներ		74,136	49,525
Վարչական ծախսեր	15	(422,407)	(373,636)
Իրացման ծախսեր	16	(181,687)	(162,409)
Այլ գործառնական ծախսեր	17	(192,958)	(75,341)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		234,691	(488,638)
Ֆինանսական եկամուտ	18	188,426	25,639
Ֆինանսական ծախսեր	18	(67,977)	(107,764)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	19	(239,305)	33,367
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկերը շարունակվող գործառնություններից		115,835	(537,396)
Շահութահարկի գծով ծախս	20	-	-
Տարվա շահույթ/(վնաս) շարունակվող գործառնությունից		115,835	(537,396)
<i>Ընդհատված գործառնություններ</i>			
Տարվա շահույթ/(վնաս) ընդհատված գործառնությունից		716,879	(333,701)
Դուստր ընկերության օտարումից շահույթ		4,781,306	-
Ընդամենը տարվա շահույթ/(վնաս) ընդհատվող գործառնությունից	21	5,498,185	(333,701)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		5,614,020	(871,097)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Զգրանցված կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	44,737,014	3,046,691	(15,541,754)	32,241,951
Տարվա վնաս	-	-	(871,097)	(871,097)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(871,097)	(871,097)
Կապիտալի գրանցում	3,046,688	(3,046,691)	-	(3)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	3,046,688	(3,046,691)	-	(3)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,783,702	-	(16,412,851)	31,370,851
Տարվա շահույթ	-	-	5,614,020	5,614,020
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	5,614,020	5,614,020
Բաժնետիրական կապիտալի նվազեցում	(14,246,299)	-	-	(14,246,299)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	(14,246,299)	-	-	(14,246,299)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,537,403	-	(10,798,831)	22,738,572

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի
այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ
էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ/(վնաս) շարունակվող գործառնությունից	115,835	(537,396)
Տարվա շահույթ/(վնաս) ընդհատված գործառնությունից	5,498,185	(333,701)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	5,614,020	(871,097)
<i>Ճշգրտումներ՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	577,229	600,415
Ոչ նյութական ակտիվների օտարումից վնաս	151	-
Բաժնեմասի գրանցման տարբերություններ	-	(3)
Փոխառություններն իրական արժեքով ճանաչումից եկամուտ	-	(107,479)
Ֆինանսական ծախսեր	438,734	971,322
Ֆինանսական եկամուտ	(188,426)	(25,639)
Ժամկետային ավանդների արժեզրկման հակադարձում	(1,241)	(19,615)
Դուստր ընկերության օտարումից շահույթ	(4,781,306)	-
Շահութահարկի գծով ծախս	-	23,087
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(862,794)	(491,684)
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<i>796,367</i>	<i>79,307</i>
Պաշարների փոփոխություն	(387,863)	586,877
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(45,742)	(1,785,421)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	102,073	(194,798)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>464,835</i>	<i>(1,314,035)</i>
Վճարված տոկոսներ	(503,691)	(600,670)
Վճարված շահութահարկ	-	(159,712)
<i>Գործառնական գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(38,856)</i>	<i>(2,074,417)</i>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վաճառքի համար պահվող ակտիվների օտարումից մուտքեր	-	249,186
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(61,317)	(16,422)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(8,893)	(4,231)
Կենսաբանական ակտիվների ձեռքբերում	(82,097)	-
Բանկային ավանդների ներդրում	(96,318)	-
Բանկային ավանդների մարում (ներառյալ տոկոսները)	315,523	389,459
<i>Ներդրումային գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>66,898</i>	<i>617,992</i>
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բանկային վարկերից մուտքեր	638,230	508,151
Բանկային վարկերի մարում	(421,156)	(527,994)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>217,074</i>	<i>(19,843)</i>
Բանկերում մնացորդների զուտ աճ/(նվազում)	245,116	(1,476,268)
Արտաթույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(165,099)	(181,247)
Ընդհատված գործառնությունից դրամական միջոցների նվազման բացառում	49,893	-
Բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	166,952	1,911,303
Բանկային մնացորդներ ընդհատված գործառնության տարվա վերջում	-	(86,836)
Բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	296,862	166,952

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն, Դուստր ընկերության հետ՝ Խումբ) գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, 2004թ. դեկտեմբերի 12-ին: Խմբի միակ բաժնետերն է հանդիսանում «Էյ Սի Այ Արմենիա» ՍՊԸ-ն:

Խումբը զբաղվում է գյուղատնտեսական գործունեությամբ՝ խաղողագործությամբ: Խումբն ունի ավելի քան 400 հեկտար հողատարածք, որտեղ առկա են պտղատու ծառեր և խաղողի վազեր (տե՛ս ծանոթագրություն 5):

2011թ.-ից վեր՝ Ընկերությունը զբաղվում է գինու արտադրությամբ: 2016թ. վերջի դրությամբ Ընկերությունը շահագործման է հանձնել «Կարաս» կոչվող նոր գինու գործարանը: Ընկերությանը պատկանող խաղողի այգիները գրավում են 325.3 հա տարածություն՝ ծովի մակերևույթից մոտ 1100 մ բարձրության վրա: Հողը բնութագրվում է հրաբխային ծագումով, հարուստ է ավազախառն կավով ու նաև կավի հետ համադրված քարաշերտով: Այս այգիներում տնկված են խաղողի ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային տեսակներ, ներառյալ՝ Շարդոնե, Վիոնիե, Սովինյոն Բլան, Կանգուն, Ոսկեհատ՝ սպիտակ գինիների համար և Մալբեկ, Թաննատ, Մեռլո, Կաբերնե Ֆրան և Կաբերնե Սովինյոն՝ կարմիր գինիների համար: Գործարանի արտադրանքը ներառում է՝

- Կարաս դասական, որ ներառում է Կարաս կարմիր անապակ և Կարաս սպիտակ անապակ գինիները,
- Կարաս սպիտակ փրփրուն գինի,
- Կարաս կարմիր հնեցված գինի,
- Կարաս մուսկատ:

2007թ. օգոստոսի 20-ին Ընկերությունը ձեռք էր բերել «Տանգո» ՓԲԸ-ն («Դուստր ընկերություն» միասին «Խումբ»): Ընկերությանը պատկանում էր դուստր ընկերության բաժնետոմսերի 100 տոկոսը: 2016թ. հունիսի 14-ին «Տանգո» ՓԲԸ-ն ձեռք է բերել «Պրոջեքթ Ի» ՍՊ ընկերությունը: «Տանգո» ՓԲԸ-ին է պատկանում ընկերության փայերի 100 տոկոսը:

Ընկերության բաժնետերերի 2021թ. սեպտեմբերի 21-ի որոշման համաձայն՝ 2022թ. հունվարի 11-ին բաժնետոմսերի փոխանցման պայմանագրի շրջանակում Դուստր ընկերության 100% բաժնետոմսերը «Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ից փոխանցվել են «Էյ Սի Այ Արմենիա» ՍՊԸ-ին: Գործարքի մանրամասները նկարագրված են ծանոթագրություն 21-ում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, «Զվարթնոց» Միջազգային Օդանավակայան, ԱՄՕ շենք:

2022թ. Խմբի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 116 մարդ (2021թ.՝ 106 մարդ):

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն::

Իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեյջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Սա վերաբերում է ոչ միայն անհատներին, այլ նաև ձեռնարկություններին, որոնք հիմնադրվել և իրենց գործունեությունը ծավալել են այդ երկրներում: Դա հանգեցրեց հայկական շուկա արտարժույթի ներհոսքի ավելացմանը, ինչի հետևանքով հայկական դրամը զգալի արժևորվեց ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա գեղչված արժեքով և պաշարների, որոնք հաշվառվում են զուտ իրացման արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է

համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 22-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որն էական ազդեցություն չեն ունեցել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
ՀՀՄՄ 3	Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 16	Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 37	Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 1, ՀՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՀՀՄՄ 16	2018-2021թ. ՀՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՀՀՄՄ 1, ՀՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՄ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՖՀՄՄ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.

2.6 Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Մասնա- բաժին %	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ	Գործու- նեության նորոտ	Ձեռքբերման ամսաթիվ
«Տանգո» ՓԲԸ	100	Հայաստան	9 օգոստոսի 2006թ.	Շինարարու- թյուն	20 օգոստոսի 2007թ.
«Պրոքթեք Ի» ՍՊԸ	100	Հայաստան	26 հունիսի 2015թ.	-	14 հունիսի 2016թ.

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 1-ում, ընթացիկ տարում Ընկերությունն օտարել է իր Դուստր ընկերությունը՝ «Տանգո» ՓԲԸ-ն: Գործարքը համապատասխան պետական գրանցամատյաններում ձևակերպում է ստացել 2022թ. սեպտեմբերի 14-ին: Ուստի սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբում են Դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները մինչ 2022թ. սեպտեմբերի 14-ը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Համախմբման հիմքերը

Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբում են մայր ընկերության և իր բոլոր դուստր ընկերությունների՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները: Բոլոր դուստր ընկերությունների հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է:

Համախմբման ժամանակ Խմբի ընկերությունների միջև բոլոր գործարքները և մնացորդները բացառվում են, ներառյալ Խմբի ընկերությունների միջև գործարքների արդյունքում չվաստակած օգուտները և չկրած վնասները: Երբ ակտիվի ներխուժային վաճառքից առաջացող չկրած վնասը համախմբման ժամանակ հակադարձվում է, հիմքում ընկած ակտիվը նաև ենթարկվում է արժեզրկվածության գծով ստուգման՝ Խմբի տեսանկյունից:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման որոշակիացում

Որպեսզի Խումբը ձեռքբերման գործարքը համարի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում անհրաժեշտ է, որ ձեռք բերված ակտիվները և ստանձնած պարտավորությունները կազմեն ձեռնարկատիրական գործունեություն: Ձեռնարկատիրական գործունեությունը գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջություն է, որը կարելի է իրականացնել և կառավարել՝ ուղղակիորեն ներդրողներին կամ այլ սեփականատերերին շահաբաժինների, ծախսումների տնտեսման կամ այլ տնտեսական օգուտների տեսքով հատույց ապահովելու նպատակով: Ձեռնարկատիրական գործունեությունը բաղկացած է մուտքային գործունեության և այդ մուտքային գործունեության նկատմամբ կիրառվող գործընթացներից, որոնք ունեն արդյունքներ ստեղծելու հնարավորություն:

Գործունեության և ակտիվների կոնկրետ փոխկապակցված ամբողջությունը որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն որակելու որոշումը Խմբի կողմից հիմնվում է այն բանի վրա, թե արդյոք փոխկապակցված ամբողջությունը ընդունակ է շուկայի մասնակիցների կողմից ուղղորդվելու որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն: Եթե ձեռք բերված ակտիվները ձեռնարկատիրական գործունեություն չեն կազմում, ապա Խումբը գործարքը հաշվառում է որպես ակտիվների ձեռքբերում՝ կիրառելով ձեռքբերման/գնման մեթոդը, սակայն առանց ներդրման օբյեկտի համար ձեռքբերման ելակետային ամսաթվով գույքի ճանաչելու:

3.2 Արտարժույթ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 480.14 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 542.61 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.3 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 10-50 տարի
Մեքենաներ, սարքավորումներ	- 3-20 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	- 1-5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 5-10 տարի
Այլ	- 1-5 տարի:

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

3.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում 1-15 տարի ապրանքանիշերի համար:

3.5 Կենսաբանական ակտիվներ

Կենսաբանական ակտիվը սկզբնական ճանաչման պահին և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չափվում է իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն դեպքի, երբ իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Նման դեպքում այդ կենսաբանական ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Հենց որ կենսաբանական ակտիվի իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելի է դառնում, Խումբը պետք է չափի այդ ակտիվը իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները:

Խմբի կենսաբանական ակտիվներից ստացվող գյուղատնտեսական արտադրանքը չափվում է բերքահավաքի պահին իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն դեպքի, երբ իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Նման դեպքում գյուղատնտեսական արտադրանքը չափվում է ինքնարժեքով: Նման չափումը հանդիսանում է սկզբնական արժեք այն ամսաթվի դրությամբ, երբ կիրառվում է ՀՀՄ 2 «Պաշարներ» ստանդարտը կամ այլ համապատասխան ստանդարտ:

Օգուտները կամ վնասները, որոնք առաջանում են կենսաբանական ակտիվի՝ վաճառքի հետ կապված ծախսումները հանած իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, ինչպես նաև կենսաբանական ակտիվի՝ վաճառքի հետ կապված ծախսումները հանած իրական արժեքի փոփոխությունից, ներառվում են այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որում դրանք առաջացել են:

Բերքատու բույսեր

Բերքատու բույսերն այն կենսաբանական ակտիվներն են, որոնք բացառապես օգտագործվում են որոշակի ժամանակաշրջանների ընթացքում գյուղատնտեսական արտադրանք ստանալու նպատակով: Իրենց արտադրական կյանքի ավարտին դրանք սովորաբար ենթակա են դուրսգրման: Հասունանալուն պես, բացի գյուղատնտեսական արտադրանք տալուց, բերքատու բույսերի կենսաբանական փոխակերպումները այլևս նշանակալի չեն տնտեսական օգուտներ ստեղծելու հարցում և ապագա տնտեսական օգուտների ստացումը բացառապես պայմանավորված է դրանցից ստացվող

գյուղատնտեսական արտադրանքով: Հետևաբար, մինչ հասունացումը, դրանք հաշվառվում են որպես սեփական ուժերով կառուցված հիմնական միջոցներ:

Բերքատու բույսերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները՝ համաձայն ՀՀՄ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտի: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Խմբի բերքատու բույսերն իրենցից ներկայացնում են խաղողի վազերը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ վազերը դառնում են բերքատու: Խաղողի վազերի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները 25-ից 30 տարի է:

Բերքատու բույսերի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

3.6 Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություն

Երբ Խումբը մտադրություն ունի վաճառել ոչ ընթացիկ ակտիվներ կամ ակտիվների խումբ, և երբ այդ վաճառքի տեղի ունենալը հավանական է 12 ամսվա ընթացքում, ապա ակտիվը կամ ակտիվների խումբը պետք է դասակարգվի և ներկայացվի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ:

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվները ներկայացվում են առանձին և չափվում ակտիվի՝ մինչև վերադասակարգումն ունեցած հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումներ, նվազագույնով: Այնուամենայնիվ, վաճառքի համար պահվող որոշ ակտիվներ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվները կամ հետաձգված հարկային ակտիվները, շարունակում են չափվել այդ ակտիվների համար Խմբի համապատասխան հաշվապահական քաղաքականության համաձայն: Որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելուց հետո ակտիվները ենթակա չեն մաշվածության կամ ամորտիզացիայի:

Ընդհատված գործառնություն

Ընդհատված գործառնությունը Խմբի բաղադրիչ մաս է, որը կամ օտարվել է, կամ դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող: Ընդհատված գործառնությունը ներկայացնում է բիզնեսի (գործունեության) առանձին խոշոր ուղղություն: Ընդհատված գործառնություններից շահույթը կամ վնասը ներառում է ընդհատված գործառնությունների շահույթը կամ վնասը՝ հարկումից հետո և ընդհատված գործառնությունը կազմող ակտիվների կամ օտարման խմբի(խմբերի) օտարումից կամ «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ով չափումից ճանաչված օգուտը կամ կորուստը՝ հարկումից հետո:

Ընդհատված գործառնության վաճառքից կամ դրա՝ «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսեր» վերաչափումից առաջացած շահույթը կամ վնասը, ներկայացվում է որպես մեկ տողային հոդվածի մաս՝ ընդհատված գործառնություններից շահույթ կամ վնաս հոդվածում:

3.7 Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, Խմբի կողմից կապիտալացվում

են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս: Խումբը այլ փոխառության ծախսումները ճանաչում է որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք կատարվել են: Խումբը սկսում է կապիտալացնել փոխառության ծախսումները որպես որակավորվող ակտիվի արժեքի մաս՝ մեկնարկի ամսաթվին, երբ Խումբն առաջին անգամ բավարարում է հետևյալ բոլոր պայմանները. ակտիվի համար կատարում է ծախսեր, կրում է փոխառության ծախսումներ, ձեռնարկում է այն աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար:

Այնքանով, որքանով Խումբը միջոցները փոխառնում է ընդհանուր նպատակներով և օգտագործում է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով, Խումբը կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումների գումարը որոշում է՝ այդ ակտիվի գծով ծախսերի նկատմամբ կիրառելով կապիտալացման դրույքը: Կապիտալացման դրույքը սովորաբար ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբի չմարված փոխառություններին վերաբերող փոխառության ծախսումների միջին կշռված մեծությունն է, բացառությամբ այն փոխառությունների, որոնք բացառապես կատարվել են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով:

Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը կասեցվում է այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որի ժամանակ Խումբը դադարեցնում է որակավորվող ակտիվների վրա կատարվող աշխատանքները: Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը դադարեցվում է, երբ էական բոլոր աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են որակավորվող ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար, ավարտված են:

3.8 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույքի և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ:

3.9 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահե ստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով միջին կշռված մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.10 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Խմբի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որն արտացոլված է այլ ծախսերում: Խմբի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ գեղջման ազդեցությունը աննշան է, գեղջում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Խմբի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բանկային ավանդները, տրամադրված փոխառությունները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՄ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՄ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են բանկային ավանդները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Խմբի՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Խումբը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը՝ օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում

ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Խումբը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 24-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Խումբը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.12 Սեփական կապիտալ

Խմբի կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նումին ալարժեքը:

Զբաղիված վնասը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Սեփականատերերի հետ բոլոր գործարքները առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

3.13 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Խումբն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Խումբը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.14 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չզեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չզեղչված գումարը, Խումբը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.15 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Խումբը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Խմբի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սիստեմատիկորեն փոխանցվում են շահույթ կամ վնաս՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սիստեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Խմբին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

3.16 Հասույթ

Հասույթ պայմանագրերից

Խմբի հասույթը հիմնականում ձևավորվում է գինեկության, որը ներառում է և՛ շշացված, և՛ մշակվող գինին և երբեմն բերքահավաքի պահին խաղողի վաճառքներից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են:

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Խումբը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նման ձևով, եթե Խումբը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Խումբը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Հող և հողի բարելավում	Շենք, շինու- թյուններ և կառուց- վածքներ	Մեքենաներ, սարքավորում- ներ, տրանսպոր- տային միջոցներ և այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,734,940	11,629,422	2,051,825	17,416,187
Ավելացում	-	12,374	4,048	16,422
Փոխանցում վաճառքի համար պահվող ակտիվներին	(46,500)	(30,833)	-	(77,333)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,688,440	11,610,963	2,055,873	17,355,276
Ավելացում	-	9,527	116,350	125,877
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,688,440	11,620,490	2,172,223	17,481,153
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	4,351,700	1,758,224	6,109,924
Տարվա հաշվարկ	-	396,825	94,580	491,405
Փոխանցում վաճառքի համար պահվող ակտիվներին	-	(9,250)	-	(9,250)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	4,739,275	1,852,804	6,592,079
Տարվա հաշվարկ	-	384,756	83,840	468,596
Ներքին շարժ	-	(12,571)	12,571	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	5,111,460	1,949,215	7,060,675
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,688,440	6,871,688	203,069	10,763,197
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,688,440	6,509,030	223,008	10,420,478

Բանկային վարկերն ապահովելու նպատակով Խումբը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 4,679,797 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,744,500 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ:

Ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 2,676,004 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,903,391 հազար դրամ):

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է՝

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գինու և խաղողի ինքնարժեք	326,044	368,524
Վարչական և այլ ծախսեր	139,112	122,881
Իրացման ծախսեր	3,440	-
	<u>468,596</u>	<u>491,405</u>

5 Կենսաբանական ակտիվներ

Հազար դրամ	Բերքատու խաղողի վազեր	Մատղաշ խաղողի վազեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,485,061	46,265	2,531,326
Ներքին շարժ	30,935	(30,935)	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>2,515,996</u>	<u>15,330</u>	<u>2,531,326</u>
Ավելացում	-	82,097	82,097
Օտարում	(72,407)	-	(72,407)
Ներքին շարժ	15,330	(15,330)	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>2,458,919</u>	<u>82,097</u>	<u>2,541,016</u>
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	539,215	-	539,215
Տարվա հաշվարկ	90,667	-	90,667
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>629,882</u>	<u>-</u>	<u>629,882</u>
Տարվա հաշվարկ	88,398	-	88,398
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(72,407)	-	(72,407)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>645,873</u>	<u>-</u>	<u>645,873</u>
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,886,114</u>	<u>15,330</u>	<u>1,901,444</u>
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,813,046</u>	<u>82,097</u>	<u>1,895,143</u>

Խմրի կենսաբանական ակտիվները ներառում են 304.25 հեկտար խաղողի հասուն և 21.05 հեկտար մատղաշ վազեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 289.43 հեկտար հասուն և 3.93 հեկտար մատղաշ վազեր): 3.93 հա մատղաշ վազերը իրենց հասունացմանը կհասնեն 1-2 տարվա ընթացքում:

Մաշվածության գծով ծախսն ամբողջությամբ ներառվել է խաղողի ինքնարժեքում:

6 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ

	Ապրանքանի- շեր	Համակարգ- չային ծրագրեր և այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	124,178	47,438	171,616
Ավելացում	4,231	-	4,231
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	128,409	47,438	175,847
Ավելացում	8,893	-	8,893
Դուրսգրում	(37,964)	-	(37,964)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	99,338	47,438	146,776
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	65,272	10,064	75,336
Տարվա հաշվարկ	11,799	6,544	18,343
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	77,071	16,608	93,679
Տարվա հաշվարկ	13,006	6,544	19,550
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(37,813)	-	(37,813)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	52,264	23,152	75,416
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	51,338	30,830	82,168
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,074	24,286	71,360

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում 13,740 հազար դրամի (2021թ.՝ 15,399 հազար դրամ) ամորտիզացիայի ծախսը վերագրվել է իրացման ծախսերին, 2,944 հազար դրամի (2021թ.՝ 2,944 հազար դրամ) ծախսը՝ վարչական ծախսերին և 2,866 հազար դրամի ծախսը ներառվել է գինու և խաղողի ինքնարժեքում (2021թ.՝ զրո):

7 Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ

Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառությունը ներառում է Ընկերության նախկին դուստր՝ «Տանգո» ՓԲԸ-ին տրամադրված փոխառությունը՝ 19,450,000 ԱՄՆ դոլար գումարով: Այն տրամադրվել է տարեկան 3% տոկոսադրույքով և ենթակա է մարման 2025թ. դեկտեմբերի 20-ին:

24 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

8 Պաշարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անավարտ գինու արտադրանք	1,604,495	1,239,189
Պատրաստի գինու արտադրանք	294,683	300,259
Հումք և նյութեր	207,692	179,559
	<u>2,106,870</u>	<u>1,719,007</u>

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	723,526	877,592
Այլ դեբիտորական պարտքեր	-	2,305
Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստ	(42,729)	(46,632)
	<u>680,797</u>	<u>833,265</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	63,714	68,834
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	-	23,021
Կանխավճարված հարկեր	19,691	5,602
	<u>764,202</u>	<u>930,722</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գույտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ապրանքների վաճառքից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 110 օր (2021թ.՝ 131 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կորուստի գծով պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	46,632	59,245
Տարվա ընթացքում ճանաչված	-	8,387
Տարվա ընթացքում պահուստի հակադարձում	(3,903)	(21,000)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>42,729</u>	<u>46,632</u>

24 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային կորուստների վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 24 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

10 Կապիտալ և պահուստներ

10.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ	Սովորական բաժնետոմսեր 2022թ.	Սովորական բաժնետոմսեր 2021թ.
Հայտարարված բաժնետոմսեր		
Սովորական բաժնետոմսեր՝ յուրաքանչյուրը 8,400 դրամ	5,688,536	5,325,835
Տարվա ընթացքում թողարկված/(հետգնված)	(1,695,988)	362,701
Սովորական բաժնետոմսեր՝ յուրաքանչյուրը 8,400 դրամ	<u>3,992,548</u>	<u>5,688,536</u>

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 21-ում, Ընկերության բաժնետերերի ժողովի 2021թ. սեպտեմբերի 21-ի որոշման համաձայն՝ 2022թ. հունվարի 11-ին Ընկերությունը բաժնետոմսերի փոխանցման պայմանագիր է կնքել, որի համաձայն Դուստր ընկերության 100% բաժնետոմսերը «Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ից փոխանցվել են «Էյ Սի Այ Արմենիա» ՍՊԸ-ին: Օտարված Դուստր ընկերության դիմաց վճարումը կատարվել է Ընկերության բաժնետոմսերի քանակը նվազեցնելու միջոցով: Ընկերությունը բաժնետիրոջից վերստին ձեռք է բերել 1,695,988 հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 8,400 դրամ անվանական արժեքով, որի դիմաց բաժնետիրոջը փոխանցել է «Տանգո» ՓԲԸ-ի 308,028 հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 50,000 դրամ անվանական արժեքով:

11 Բանկային վարկեր

Հազար դրամ	Ոչ ընթացիկ		Ընթացիկ	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային վարկեր	-	685,002	562,041	437,024
Բանկային օվերդրաֆտ	-	-	111,730	-
	<u>-</u>	<u>685,002</u>	<u>673,771</u>	<u>437,024</u>

Խմբի բանկային վարկերի մարման ժամկետները և տարեկան արդյունավետ տոկոսադրույքները ներկայացված են ստորև.

Բանկ	Արժույթ	Պայմանագրա- յին գումար	Տարեկան տոկոսադ- րույք	Մարման ժամկետ
«Բիբլոս Բանկ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	2,500,000	7%	2023թ. մայիսի 2
«Բիբլոս Բանկ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	1,000,000	7%	2023թ. հուլիսի 26

Խմբի արտարժույթային ռիսկերի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

Վարկերի իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

12 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	51,610	31,489
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	31,186	54,535
Պարտավորություններ պետական բյուջեին	48,436	67,555
Պարտավորություններ ֆինանսական վարձակալության գծով	28,768	-
Եկամտին վերաբերող շնորհներ	16,992	2,456
Ստացված կանխավճարներ	19	-
	<u>177,011</u>	<u>156,035</u>
Ընթացիկ	156,201	156,035
Ոչ ընթացիկ	20,810	-

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Խմբի արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

13 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ժամանակի մեջ որևէ պահին ճանաչված հասույթ</i>		
Գինու վաճառքից հասույթ	2,148,786	1,792,913
Խաղողի վաճառքից հասույթ	88,748	372,298
Գինենյութի վաճառքից հասույթ	16,537	133,121
	<u>2,254,071</u>	<u>2,298,332</u>

14 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառված գինու ինքնարժեք	1,139,184	1,079,469
Վաճառված խաղողի ինքնարժեք	85,163	595,800
Վաճառված գինեկոնյութի ինքնարժեք	72,117	549,840
	<u>1,296,464</u>	<u>2,225,109</u>

15 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	142,055	124,797
Աշխատակիցների փոխհատուցման ծախսեր	124,986	132,128
Կոմունալ ծախսեր	21,805	15,016
Հարկեր և տուրքեր	21,583	25,738
Առդիտ և խորհրդատվություն	12,233	39,546
Փաստային և այլ հաղորդակցման ծախսեր	9,144	7,039
Օգտագործված նյութերի արժեք	6,579	1,827
Այլ ծախսեր	84,022	27,545
	<u>422,407</u>	<u>373,636</u>

16 Իրացման ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատակիցների հատուցման ծախսեր	51,945	39,569
Բեռնափոխադրման ծախսեր	19,370	19,469
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	17,180	15,399
Մարկետինգային ծախսեր	79,962	35,503
Խորհրդատվական ծառայություններ	-	9,341
Այլ	13,230	43,128
	<u>181,687</u>	<u>162,409</u>

17 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Պաշարների արժեքի իջեցում՝ մինչև իրացման գուտ արժեք	134,388	30,540
Խաղողի աճեցման գերնորմատիվային ծախսումներ	22,488	42,386
Այլ	36,082	2,415
	192,958	75,341

18 Ֆինանսական եկամուտներ և ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բանկային վարկերի գծով տոկոսային ծախսեր	66,393	107,764
Ֆինանսական վարձակալության գծով տոկոսային ծախսեր	1,584	-
Ընդհանուր ֆինանսական ծախսեր	67,977	107,764
Ժամկետային ավանդներից տոկոսային եկամուտ	4,978	25,639
Տրամադրված փոխառությունների գծով տոկոսային եկամուտ	183,478	-
Ընդհանուր ֆինանսական եկամուտներ	188,426	25,639
Զուտ ֆինանսական ծախսեր/(եկամուտներ)	120,449	(82,125)

19 Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից գուտ օգուտ/(վնաս)

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(68,327)	(32,386)
Մնացորդներ բանկերում	(161,712)	(30,348)
Բանկային ավանդներ	(1,024)	(45,857)
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	(266,089)	-

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական
պարտավորություններ

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(4,771)	380
Վարկեր և փոխառություններ	262,618	141,578
	<u>(239,305)</u>	<u>33,367</u>

20 Շահութահարկի գծով ծախս

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	5,614,020		(537,396)	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%)	1,010,524	18.0	(96,731)	18.0
Սպառված հարկային վնասների ազդեցությունը	(33,016)	(0.6)	(41,617)	7.7
Ժամանակավոր տարբերություն- ներ, որոնք չեն ճանաչվել որպես հետաձգված հարկային ակտիվ/ պարտավորություն	(238,544)	(4.3)	(34,335)	6.4
Չնվազեցվող ծախսերի և չհարկվող եկամուտների ազդեցությունը	(738,964)	(13.2)	172,683	(32.1)
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են
հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7,069	(4,559)	2,510
Կուտակված հարկային վնաս	215,413	33,016	248,429
Տրամադրված փոխառություններ	-	243,103	243,103
	<u>222,482</u>	<u>271,560</u>	<u>494,042</u>
Հետաձգված հարկային ակտիվների գնահատում	(222,482)	(271,560)	(494,042)
Զուտ արդյունք	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են
հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Ընդհատված գործառնու թյանը վերաբերող հետաձգված հարկեր	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Պաշարներ	33,552	(33,552)	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7,917	(805)	(43)	7,069
Կուտակված հարկային վնաս	614,117	23,471	(422,175)	215,413
Հիմնական միջոցներ	8,266	(8,266)	-	-
	663,852	(19,152)	(422,218)	222,482
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	24,061	8,502	(32,563)	-
Երկարաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր	99,164	(55,145)	(44,019)	-
	123,225	(46,643)	(76,582)	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների գնահատում	(540,627)	(27,491)	345,636	(222,482)
Զուտ արդյունք	-	-	-	-

21 Ընդհատված գործառնություն

Ընկերության բաժնետերերի ժողովի 2021թ. սեպտեմբերի 21-ի որոշման համաձայն՝ 2022թ. հունվարի 11-ին Ընկերությունը բաժնետոմսերի փոխանցման պայմանագիր է կնքել, որի համաձայն Դուստր ընկերության 100% բաժնետոմսերը «Տիեռաս դե Արմենիա» ՓԲԸ-ից փոխանցվել են «Էյ Սի Այ Արմենիա» ՍՊԸ-ին:

Օտարված Դուստր ընկերության դիմաց վճարումը կատարվել է Ընկերության բաժնետոմսերի քանակը նվազեցնելու միջոցով: Ընկերությունը բաժնետիրոջից վերստին ձեռք է բերել 1,695,988 հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 8,400 դրամ անվանական արժեքով, որի դիմաց բաժնետիրոջը փոխանցել է «Տանգո» ՓԲԸ-ի 308,028 հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 50,000 դրամ անվանական արժեքով:

Բաժնետոմսերի փոխանցման պետական գրանցումն ավարտվել է 2022թ. սեպտեմբերի 14-ին:

Դուստր ընկերության ընդհատված գործառնությանն առնչվող ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 14-ին ավարտված ժամանակաշրջան	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Այլ եկամուտ	60	21,062

Վարչական ծախսեր	(12,290)	(22,781)
Այլ գործառնական ծախսեր	(2,233)	(11,133)
Գործառնական գործունեությունից արդյունք	(14,463)	(12,852)
Ֆինանսական եկամուտ	-	107,479
Ֆինանսական ծախսեր	(370,757)	(863,558)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	1,102,099	458,317
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկերը	716,879	(310,614)
Շահութահարկի գծով ծախս	-	(23,087)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	716,879	(333,701)

Դրամական միջոցների հոսքերի համախմբված հաշվետվություններում ներառված Դուստր ընկերության ընդհատված գործառնությանն առնչվող դրամական հոսքերը հետևալն էին.

Հազար դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 14-ին ավարտված ժամանակաշրջան	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(451, 326)	(2,335,907)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	-	249,186
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	404,820	508,151
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(3,387)	(150,899)
Ընդհատված գործառնությունից դրամական միջոցների զուտ նվազում	(49,893)	(1,729,469)

Իրացված զուտ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 14-ի դրությամբ
Ակտիվներ	
Հիմնական միջոցներ	67,398
Ներդրումային գույք	24,205,588
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	25,783
Մնացորդներ բանկերում	36,943
	24,335,712

Պարտավորություններ

Վարկեր և փոխառություններ	14,470,998
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	399,721
	14,870,719
Իրացված գուտ ակտիվներ	9,464,993
Իրացումից օգուտ	4,781,306
Հատուցում	14,246,299

Դուստր ընկերության վաճառքի մանրամասները հետևյալն են.

Հազար դրամ

	2022թ. սեպտեմբերի 14-ին ավարտված Ժամանակաշրջան
Ստացված հատուցում	14,246,299
Վաճառված գուտ ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	9,464,993
Իրացումից օգուտ	4,781,306

22 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

22.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը դատողություն է կիրառել հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները որոշելու համար՝ հաշվի առնելով այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են տեխնիկական կամ կոմերցիոն անպիտանելիությունը, ակտիվների ակնկալվող օգտագործումը՝ ելնելով ակտիվների ակնկալվող հզորությունից և դրանց ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունից, որն էլ իր հերթին կախված է գործառնական գործոններից: Չնայած նրան, որ ղեկավարությունը լավագույնս գնահատել է ակտիվներին ներհատուկ հետագա տնտեսական օգուտների սպառումը, դրանք կարող են էականորեն տարբերվել իրական արդյունքներից, որոնք կարող են էապես ազդել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների զուտ իրացման արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Այս պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները, որը կարող է նվազեցնել ապագա վաճառքի գները:

Դերիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Դերիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույքաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով հաճախորդների տարբեր սեգմենտների խմբավորումներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն (օրինակ՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի, հաճախորդի տեսակի և վարկանշի, ակրեդիտիվների և պարտքային ապահովագրության այլ տեսակների):

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Խմբի՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Խումբը կստուգի պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի փորձառությունն ապագային առնչվող տեղեկության հետ ճշգրտելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագային առնչվող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Խմբի պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը և տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել հաճախորդի՝ ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը: Խմբի առևտրային դերիտորական պարտքի և պայմանագրային ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ տեղեկությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 24 (բ)-ում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը

Այն չափը, որով կարող է ճանաչվել հետաձգված հարկային ակտիվ, կախված է այն հավանականության գնահատումից, թե արդյո՞ք ապագայում հասանելի կլինի եկամուտ, որի դիմաց կիրացվեն նվազեցման ենթակա ժամանակավոր տարբերությունները և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասը: Ի լրումն, անհրաժեշտ է եական դատողություն հարկային միջավայրում իրավական և տնտեսական սահմանափակումների և անորոշությունների գնահատման ժամանակ:

23 Ֆինանսական գործիքներ

23.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.10-ում:

23.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	680,797	833,265
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	7,954,281	-
Բանկային ավանդներ	80,158	294,168
Մնացորդներ բանկերում	296,862	166,952
	<u>9,012,098</u>	<u>1,294,385</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Բանկային վարկեր	673,771	1,122,026
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	111,564	86,024
	<u>756,567</u>	<u>1,208,050</u>

24 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Խումբը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, մասնավորապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական, ներդրումային և ֆինանսական գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Խմբի գործարքների մեծ մասն իրականացվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով: Բացի այդ, Խումբն ունի ԱՄՆ

դրլարով վարկ, որն օգտագործվել է գինու գործարանի շինարարության, ինչպես նաև շրջանառու կապիտալը ֆինանսավորելու համար:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք խմբին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացուցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են ՀՀ դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Ֆինանսական ակտիվներ

Դեբիտորական պարտքեր

ԱՄՆ դոլար

161,858

Եվրո

32,662

Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ

7,954,281

-

Բանկային ավանդներ

80,158

-

Մնացորդներ բանկերում

217,586

21,105

8,413,883

53,767

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկային վարկեր

673,394

-

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

155

6,765

673,549

6,765

Զուտ արդյունք

7,740,334

47,002

Հոդված

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Ֆինանսական ակտիվներ

Դեբիտորական պարտքեր

208,400

46,042

Բանկային ավանդներ

294,168

-

Մնացորդներ բանկերում

30,494

19,275

533,062

65,317

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկային վարկեր

1,044,482

-

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

-

163

1,044,482

163

Զուտ արդյունք

(511,420)

65,154

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգալունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի 10% (2021թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգալունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և

Ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2021թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Շահույթ կամ վնաս	(774,033)	51,142	(4,700)	(6,515)

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված վարկի մնացորդից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Խմբի՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլում:

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, ժամկետային ավանդները, տրամդրված փոխառությունները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր	680,797	833,265
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	7,954,281	-
Բանկային ավանդներ	80,158	294,168
Մնացորդներ բանկերում	296,862	166,952
	<u>9,012,098</u>	<u>1,294,385</u>

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է դրամական միջոցներն ու ավանդները բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Տրամադրված փոխառության պարտքային ռիսկն ընդունելի է, քանի որ դրա մարումը երաշխավորվել է Խմբի բաժնետիրոջ կողմից:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Հաճախորդների հետ պարտքերի վերաբերյալ պայմանների համաձայնեցումը պետք է անցնի հաստատման գործընթաց, որը ենթադրում է վարկանիշային քարտի կիրառում: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային

վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտորական պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մեծ քանակությամբ հաճախորդներ տարբեր աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար խումբը գրավ չի վերցնում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Խումբը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին նախորդող 48 ամսվա ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Խումբը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 180 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Խմբի հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Ելնելով վերը նկարագրվածից՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների մնացորդները ներկայացված են հետևյալ աղյուսակներում.

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ		
	Ակնկալվող պարտքային կորուստ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	
Մինչև 1 ամիս	1.34%	371,963	4,990
1 ամսից 3 ամիս	2.91%	186,066	5,414
3 ամսից մինչև 6 ամիս	7.14%	85,202	6,080
6 ամսից ավելի	32.69%	80,295	26,245
		<u>723,526</u>	<u>42,729</u>

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Գործողության
ամբողջ
ժամանակա-
հատվածի
ընթացքում
ակնկալվող
պարտքային
կորուստներ

	Ակնկալվող պարտքային կորուստ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	
Մինչև 1 ամիս	0.63%	340,122	2,121
1 ամսից 3 ամիս	1.43%	334,698	4,772
3 ամսից մինչև 6 ամիս	2.54%	114,972	2,916
6 ամսից ավելի	40.78%	90,106	36,823
		879,898	46,632

զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորությունները:

Խումբը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խումբը ստիպված կլին եր մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2022թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		7.00%	
Մինչև 1 տարի	82,796	714,230	797,026
1-5 տարի	-	31,833	31,833
Ավելի քան 5 տարի	-	5,969	5,969
	82,796	752,032	834,828

2021թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		7.86%	
Մինչև 1 տարի	166,024	425,158	591,182
1-5 տարի	-	699,888	699,888
	166,024	1,125,046	1,291,070

Խումբն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Խմբի դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերն գերազանցում են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից դրամական հոսքերը պայմանագրով ենթակա են ստացման 1-3 ամսվա ընթացքում:

25 Իրական արժեքի չափում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

25.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Իրական արժեքը որոշվում է՝ համապատասխան դրամական հոսքերը գեղջելով նմանատիպ գործիքների համար կիրառվող շուկայական տոկոսադրույքով: Այս դեպքում ամենազգալի փոփոխականը գեղջման տոկոսադրույքն է: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

26 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Խումբն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Խմբի կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալն ու կուտակված վնասը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են վարկերն ու փոխառությունները, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 11-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Խմբի կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ): Հաշվի են առնվում Խմբի վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Խումբը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժնի գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին, թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու համար:

Խումբը վերահսկում է կապիտալը՝ կիրառելով «գուտ պարտքի» և «սեփական կապիտալի» հարաբերակցությունը.

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Վարկեր	673,771	1,122,026
Հանած՝ մնացորդներ բանկերում	(296,862)	(166,952)
	<u>376,909</u>	<u>955,074</u>
<i>Սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	22,738,572	31,370,851
<i>Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից</i>	<u>2%</u>	<u>3%</u>

27 Պայմանականություններ

27.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Խումբը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Խմբի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

27.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

27.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Խումբը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Խումբը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

28 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Խմբի՝ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորություններում փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Երկարա- ժամկետ վարկեր	Կարճա- ժամկետ վարկեր	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,133,576	1,040,123	9,173,699
<i>Դրամային հոսքերից</i>			
Մարումներ	-	(527,994)	(527,994)
Վճարված տոկոսներ	-	(95,105)	(95,105)
Ընդհատված գործառնության փոխառություններից ստացված զուտ դրամական հոսքեր	-	2,586	2,586
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>			
Տոկոսի հաշվեգրում	-	107,764	107,764
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(141,578)	-	(141,578)
Վերադասակարգում որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվների հետ ուղղակիորեն կապված պարտավորություններ	(7,237,845)	(159,501)	(7,397,346)
Վերադասակարգում	(69,151)	69,151	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	685,002	437,024	1,122,026

<i>Դրամային հոսքերից</i>			
Ստացված գումար	-	638,230	233,410
Մարումներ	-	(421,156)	(421,156)
Վճարված տոկոսներ	-	503,691)	(64,284)
Ընդհատված գործառնության գուտ շարժ		34,587	34,587
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>			
Տոկոսի հաշվեգրում	-	408,955	408,955
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	-	(1,368,104)	(1,368,104)
Ընդհատված գործառնության գուտ շարժ		762,924	762,924
Վերադասակարգում	(685,002)	685,002	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	673,771	673,771

29 Կապակցված կողմեր

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերությունները և հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես ներկայացված է ստորև:

29.1 Վերահսկողություն

Խումբը վերահսկվում է «Էյ Սի Այ Արմենիա» ՍՊԸ-ի կողմից, որին պատկանում է Խմբի բաժնետոմսերի 100%: Խմբի գլխավոր մայր ընկերությունն է «Սաութերն Քոուն» Հիմնադրամը, որը գործունեություն է ծավալում Լիխտենշտեյնի Վադուց քաղաքում:

29.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Խմբի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
Գործարքներ	ավարտված տարի	ավարտված տարի
<i>Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերում	15,727	14,595
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	118,165	64,598
Վարկերի և փոխառությունների մարում (ներառյալ՝ տոկոս)	-	243,851
Տոկոսային ծախսերի հաշվեգրում	40	9,911
Տոկոսային եկամտի հաշվեգրում	188,426	25,638
<i>Ղեկավարություն</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	1,908	53,665

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
<i>Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		
Մնացորդներ բանկերում	64,917	68,362
Ժամկետային ավանդներ	80,158	294,168
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	4,136	20,903
Պարտքային կորուստների համար պահուստ	-	18,407
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,388	137
Վարկեր և փոխառություններ	7,954,280	764
<i>Ղեկավարություն</i>		
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	73	36